

Notæ ad Marmor Cestrense.

285

um Legionum nomina scribuntur, aliisque item Monumentis antiquis appellatur; sed hoc nomen cum aliis Legionibus habuit commune; sexta enim Legio in ° Dione, & Columnâ Romanâ, aliæque in aliis antiquitatis Monumentis Victrices cognominantur; ut igitur ab his distingueretur, aliud etiam nomen à quodam Valerio habuit, & Valeriana Victrix, & inde facili errore à quibusdam Valens victrix vocabatur. De hac Legione legas Wolfgangum Lazium, in Commentario Reipublicæ Romanæ in externis Provinciis bello acquisitis constitutæ lib. 5. cap. 26. ¶ Stativa olim in Germania habuit, inde in Britanniam Galba Imperatore iterum, & C. Vinnio Coff. translata ⁹ superiorem Britanniam acceperat tuendam, Cestriæ plerumque (quam à Romanis non multos ante annos constructam, & Ordovicum cervicibus impositam opinatur * Camdenus) castra habens; indeque ea urbs, à Castris scilicet, tandem Cestria, & ³ ab antiquis Saxonibus Legea Caester, i. e. Cestria, seu Castra Legionis, & ⁴ à Britannis Caer Legion, i. e. Urbs Legionis; & Caer Leon Vaur, i. e. Urbs Legionis magnæ; & Caer Leon ar Dufyr Dwy, i. e. Urbs Legionis ad fluvium Dwy appellabatur. Ptolomæus fateor alibi in Britannia ponit vicesimæ Legionis stationem, ⁴ Deuvanæ scilicet. Sed alia omnia antiquitatis Monumenta Cestriam fuisse sedem illius probant, non multis enim ab hinc annis aliquot pulcherrima latera in ea urbe effossa fuere, quæ testatur Dominus Grenehalgh se vidisse, eaque adhuc ibi supereffe videnda, in quibus plenis & planissimis literis Inscriptum erat, LEGIO VICESIMA VICTRIX. * Nummus etiam Septimii Getæ in averfa parte habet, COL. DIVANA LEG. XX. VICTRIX. Colonia autem Divana erat Cestria, eoque nomine apud ⁷ Ptolomæum hæc urbs appellatur, Antoninus vero in Itinerario Devam vocat, ibique illius temporibus (quibus hæc ara Jovi consecrata fuit) vigesimam Legionem stationem habuisse ipse testatur, post enim nomen urbis Devæ scribit, *Legio vicesima victrix*, quo denotat secundum methodum alibi per Itinerarium usurpatam eam urbem illius Legionis vicesimæ sedem fuisse. Cum Elupius Gelerius hujus Legionis vicesimæ Primipilus, & Provinciæ Guinethæ præfes aliquam legionis partem, quam ad tuendam forte Provinciam eduxerat, post victos hostes Cestriam in castra iterum salvam reduxisset, ibi aram ponens votum, quod in prælio cum hostibus commisso forsân fecerat, post felicem reditum solvebat: quod vero Ptolomæus hanc Legionem Deuvanæ collocat, similitudine nominum Deuvanæ & Deuvanæ videtur fuisse deceptus.

COMMODO ET LATERANO COS. i. e. Commodo & Laterano Consulibus. Lucius autem Ælius Commodus, & Sextilius Lateranus, * uti consentiunt Chronologi, Consules simul erant anno Imperii Antonini Pii decimo septimo, urbis conditæ 907, A. D. 154. Horum consulatus Cassiodorus in Chronico, Cuspinianus in Tabulis, Capitolinus in Vero, Fausta Græca, aliique Autores meminere. Hic autem Commodus idem erat, qui ² à Capitolino L. Cejonius Ælius Commodus Verus Antoninus dictus Lucii Ælii Commodi Veri Cæsaris ab Adriano adoptati filius erat, qui ipse postea, jubente Adriano, à Marco Aurelio Antonini Pii filio, Adriani nepote adoptivo adoptatus cum eodem pari autoritate Imperavit; cum hic Consulatum cum Sextilio Laterano gesserit, Hæc ara ponebatur; Elapsi igitur anni sunt 1522. ab eo tempore, quo primo Cestriæ fuerat consecrata.

* Grut. pag. 391. ° Lib. 512. & 555. ¶ Vide Tacitum in primo Annalium libro, & alibi apud eundem sæpius. ⁹ Dio lib. 55. ¹ Pag. 458. ³ Vide Skinneri Dictionarium in voce Chester. ⁴ Cambdeni Britan. p. 458. Vide etiam Burtoni Commentarium ad Antonini Itinerarium, pag. 126. & c. ⁵ Geographiæ, l. 2. cap. 3. ⁶ Cambden ib. ⁷ Ib. ⁸ Vide Petavium lib. 13. De Doctrina Temporum, pag. 488. & Onuphrii Fausta, lib. 2. alioque. ⁹ In vita Veri.

CXLIX.